

Panu *Kun kirkontornin kellotaulu valaistiin*

Joulunaluspakinassani, jonka otsikoksi olin kirjoittanut Sähköstä valoa jouluun, mutta jonka painovirhep. väänsi miksi väänsi, yritin saada tarkistetuksi, milloin Oulun tuomiokirkon aikakellon kellotaulu muuttui mustasta valkoiseksi. Olin ollut keskusteluissa toimitusjohtaja Lauri Louhimaan kanssa ja kuullut häneltä, että musta se oli ainakin vielä silloin, kun he mustalaispojan kokoisina, tuolaisina kymmenvuotiaina, tiiraillivat aikaa leikki- ja uimarannaltansa Oritkarista. Piti olla joskus 1904. . .

Tulin lähettäneeksi pakina-leikkeen Helsinkiin Töölöntorin varrelle vanhaa Oulua harrastavalle kanslianeuvos Kaj Snellmanille, joka sitten eräänä päivänä soitti ja kertoi, että . . . Vanha perhetraditio nimittäin kertoo, että kauppaneuvos Karl August Johan-Wilhelmipoika Snellman halusi lahjoittaa valtiopäivämiespalkkionsa johonkin sellaiseen tarkoitukseen, joka koituisi kaikkien oululaisten

hyväksi, ja jos mahdollista, ilahduttaisi mahdollisimman monta. K. A. ja kaupunginvanhimmat arvattavasti keskustelivat asiasta ja päättivät, että valaistakoon kirkonkellon kellotaulun numerot. Musta taulu vaihdettiin vaaleaan tauluun, numerot maalattiin mustalla, aukon peitoksi hankittiin paksu lasitaulu ja sen sisäpuolelle asennettiin sähkölamput, jotka päivänvalon loputtua valaisivat kellotaulun pimeälläkin luettavaksi. Tapahtui kai 1904—05 tai heti sen jälkeen, sillä K. A. Snellman oli toistamiseen Oulun edustajana porvarissäädyssä mainittuina vuosina. Sopii siis hyvin Louhimaan muistamiin. Karl August oli kuuluisan kaupparehien Johan Wilhelm G:sonin poika, kauppaneuvos kuten isänsä ja vanhempi veljensäkin. Hän oli kertojani äidin Signen (naimisissa Walter J. Snellmanin kanssa) isä. Kuten jo aikaisemmin taisin sanoa, tällainen tieto auttaa monen vanhan valokuvan ajoittamisessa, koska

kirkontorni näkyy "joka toisessa" kuvassa.

Snellman toimi siis saman periaatteen mukaan kuin Ainolan Aström, Hemming, joka lahjoitti valtiopäivämiespalkkionsa, jotta "Prunnihaka" kuivattaisiin puistoksi, joka sitten saikin nimen Aströmin puisto. Näiden valistuneiden edusmiesten käsityksen mukaan palkkiot tällaisista luottamustoimista kuuluivat kotikunnalle, jonka puolesta heidät oli valtiopäiville lähetetty, ei oman edun, vaan yhteisen edun takia.

Mikä aika, mikä henki!

Tulkoon tähän vain noteeratuksi, vaikka sen jo alussa mainitussa pakinassani sanottiin, että itse Tuomiokirkko sai sähköva-

lot vasta joulukuuta 1909 (?), siis muutamia vuosia myöhemmin.

K. A. Snellman ja hänen neuvoksettarensa Alma Maria, synt. Antman, Simon-Wilhelmintytär, ansaitsevat muistamisen tässä kaupungissa. Heidän lahjoituksensa turvin syntyi mm. "Snellmanin prebentoriumi", jolla nimellä ainakin vanha oululaispolvi tuntee Nokelan "lastenlinnan". Nyt kun kiinteistö on siirtynyt kaupungin hallintaan, on lahjoittajapariskunnan muotokuvat siirretty näytteille kaupunginmuseoon Ainolaan. Lahjoittajasäätiön toivomuksen mukaisesti on talon nimi edelleen Snellmanin koti, mutta sen vastaisesta käytöstä ei vielä ole päätetty.

Kauppaneuvos K. A. Snellman ja rouva Alma Snellman, Snellmanin säätiön perustajat.